

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 30/19

Λουξεμβούργο, 14 Μαρτίου 2019

Απόφαση στην υπόθεση C-557/17
Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie κατά Υ.Ζ. κ.λπ.

Οι άδειες διαμονής που έχουν ληφθεί στο πλαίσιο της οικογενειακής επανένωσης καθώς και το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος δύνανται να ανακληθούν, εφόσον έχουν χορηγηθεί βάσει παραποιημένων εγγράφων, ακόμη και αν οι δικαιούχοι δεν γνώριζαν την τέλεση της απάτης

Εντούτοις, όσον αφορά άδειες διαμονής ληφθείσες στο πλαίσιο της οικογενειακής επανένωσης, οι εθνικές αρχές οφείλουν να διενεργούν προηγουμένως εξατομικευμένη εξέταση της κατάστασης των ενδιαφερομένων

Το 2001, χορηγήθηκε στον Υ.Ζ., Κινέζο υπήκοο, άδεια διαμονής ορισμένου χρόνου στις Κάτω Χώρες στο πλαίσιο της προβαλλόμενης δραστηριότητάς του ως διαχειριστή εταιρίας. Το 2002, η σύζυγός του (η μητέρα) και ο ανήλικος γιος τους, επίσης Κινέζοι υπήκοοι, έλαβαν άδειες διαμονής στο κράτος μέλος αυτό στο πλαίσιο οικογενειακής επανένωσης. Το 2006, χορηγήθηκαν στη μητέρα και στον γιο άδειες διαμονής επί μακρόν διαμένοντος.

Το 2014, ο Ολλανδός Υφυπουργός ανακάλεσε, με αναδρομική ισχύ, αφενός, τις άδειες διαμονής που είχαν χορηγηθεί στον Υ. Ζ., με την αιτιολογία ότι η εργασία την οποία ισχυριζόταν ότι παρείχε ήταν εικονική, διότι η εργοδότης του εταιρία δεν ασκούσε καμία δραστηριότητα, και ότι οι άδειες αυτές είχαν αποκτηθεί κατόπιν απάτης. Αφετέρου, ο Υφυπουργός ανακάλεσε επίσης, με αναδρομική ισχύ, τις άδειες διαμονής που είχαν χορηγηθεί στη μητέρα και στον γιο στο πλαίσιο της οικογενειακής επανένωσης καθώς και τις χορηγηθείσες σε αυτούς άδειες διαμονής επί μακρόν διαμένοντος, με την αιτιολογία ότι οι άδειες αυτές αποκτήθηκαν κατόπιν απάτης, δεδομένου ότι χορηγήθηκαν βάσει των ψευδών βεβαιώσεων εργασίας του Υ. Ζ. Κατά τον Υφυπουργό, το κατά πόσον η μητέρα και ο γιος γνώριζαν ή όχι την απάτη που διέπραξε ο Υ. Ζ. και τον απατηλό χαρακτήρα των βεβαιώσεων εργασίας του δεν ασκούσε επιρροή.

Το Raad van State (Συμβούλιο της Επικρατείας, Κάτω Χώρες), επιληφθέν εφέσεως ασκηθείσας από τον Υ. Ζ., τη μητέρα και τον γιο, διερωτάται αν ο Υφυπουργός μπορούσε νομίμως να ανακαλέσει, αφενός, τις άδειες διαμονής της μητέρας και του γιού σύμφωνα με την οδηγία για την οικογενειακή επανένωση¹ και, αφετέρου, τις άδειες διαμονής επί μακρόν διαμένοντος που τους είχαν χορηγηθεί κατ' εφαρμογήν της οδηγίας για τους επί μακρόν διαμένοντες², ακόμη και αν αγνοούσαν τις δόλιες ενέργειες του Υ. Ζ. Υπό τις συνθήκες αυτές το Raad van State υπέβαλε ερωτήματα στο Δικαστήριο.

Με τη σημερινή του απόφαση το Δικαστήριο υπενθυμίζει κατ' αρχάς ότι, **σύμφωνα με την οδηγία για την οικογενειακή επανένωση, τα κράτη μέλη μπορούν κατ' αρχήν να ανακαλούν την άδεια διαμονής των μελών της οικογένειας υπηκόου τρίτης χώρας (του συντηρούντος) εφόσον προσκομίσθηκαν παραποιημένα έγγραφα ή διαπράχθηκε απάτη για τη χορήγηση των αδειών αυτών³**. Το Δικαστήριο διευκρινίζει συναφώς ότι η οδηγία δεν προσδιορίζει το πρόσωπο που προσκόμισε ή χρησιμοποίησε τα έγγραφα αυτά ή διέπραξε την απάτη αυτή,

¹ Οδηγία 2003/86/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2003, σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης (ΕΕ 2003, L 251, σ. 12).

² Οδηγία 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες (ΕΕ 2004, L 16, σ. 44).

³ Άρθρο 16, παράγραφος 2, στοιχείο α'.

ούτε απαιτεί τα ενδιαφερόμενα μέλη της οικογένειας να γνώριζαν την τέλεση της απάτης αυτής.

Το Δικαστήριο εκτιμά ότι η ερμηνεία αυτή ενισχύεται υπό το πρίσμα του κεντρικού ρόλου του συντηρούντος στο σύστημα που καθιερώνει η οδηγία καθώς και από τον σκοπό που επιδιώκει η οδηγία αυτή, ήτοι να διευκολύνει την ενσωμάτωση των συντηρούντων στα κράτη μέλη, καθιστώντας τους δυνατό τον οικογενειακό βίο μέσω της οικογενειακής επανένωσης. Πράγματι, όπως συνάγεται από τον σκοπό αυτόν καθώς και από την ανάγνωση ολόκληρης της οδηγίας, εφόσον τα μέλη της οικογένειας του συντηρούντος δεν έχουν αποκτήσει αυτοτελές δικαίωμα διαμονής, το δικαίωμα διαμονής τους είναι παράγωγο σε σχέση με αυτό του συγκεκριμένου συντηρούντος και αποσκοπεί στη διευκόλυνση της ενσωμάτωσής του. Υπό τις συνθήκες αυτές, ένα κράτος μέλος μπορεί να θεωρήσει ότι η απάτη που διέπραξε ο συντηρών επηρεάζει τη διαδικασία οικογενειακής επανένωσης στο σύνολό της και ιδίως το παράγωγο δικαίωμα διαμονής των μελών της οικογένειάς του και, βάσει αυτού, μπορεί να ανακαλέσει τις άδειες διαμονής τους, ακόμη και αν τα μέλη αυτά δεν είχαν γνώση της διαπραχθείσας απάτης. Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο όταν, όπως εν προκειμένω, η διαπραχθείσα απάτη επηρεάζει τη θεμελίωση του δικαιώματος διαμονής του συντηρούντος.

Εντούτοις, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι η ανάκληση των αδειών διαμονής που χορηγήθηκαν στα μέλη της οικογένειας δεν μπορεί να επέρχεται αυτομάτως. Συγκεκριμένα, οι εθνικές αρχές οφείλουν να διενεργούν προηγουμένως εξατομικευμένη εξέταση της κατάστασης των ενδιαφερομένων μελών της οικογένειας λαμβάνοντας υπόψη όλα τα εμπλεκόμενα συμφέροντα. Επιπλέον, τα μέτρα ανάκλησης των αδειών αυτών πρέπει να θεσπίζονται τηρουμένων των θεμελιωδών δικαιωμάτων, ιδίως του δικαιώματος στο σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής.

Ειδικότερα, εν προκειμένω, οι εθνικές αρχές οφείλουν να λάβουν ιδίως υπόψη τη διάρκεια διαμονής της μητέρας και του γιου στις Κάτω Χώρες, την ηλικία στην οποία ο γιος έφτασε στο κράτος μέλος αυτό και το ότι αυτός ενδεχομένως μεγάλωσε και φοίτησε σε σχολείο στη χώρα αυτή, καθώς και την ύπαρξη οικογενειακών, οικονομικών, πολιτιστικών και κοινωνικών δεσμών της μητέρας και του γιου στο εν λόγω κράτος μέλος και με το κράτος μέλος αυτό. Οι αρχές αυτές πρέπει επίσης να λάβουν υπόψη την ενδεχόμενη ύπαρξη τέτοιων δεσμών της μητέρας και του γιου στη χώρα καταγωγής τους και με τη χώρα αυτή, ύπαρξη η οποία εκτιμάται βάσει περιστάσεων όπως, μεταξύ άλλων, ο οικογενειακός κύκλος που υπάρχει στη χώρα αυτή, τα ταξίδια ή οι περίοδοι διαμονής σε αυτήν ή ακόμη και ο βαθμός γνώσης της γλώσσας της χώρας. Οι αρχές οφείλουν επίσης να λάβουν υπόψη το γεγονός ότι η μητέρα και ο γιος δεν είναι οι ίδιοι υπεύθυνοι για την απάτη που διέπραξε ο Υ. Ζ. και την οποία δεν γνώριζαν. Στο Raad van State εναπόκειται να εξακριβώσει αν η ανάκληση των αδειών διαμονής που χορηγήθηκαν στη μητέρα και στον γιο δικαιολογείται υπό το πρίσμα των εκτιμήσεων αυτών.

Στη συνέχεια, όσον αφορά το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η οδηγία για τους διαμένοντες αυτούς προβλέπει την απώλεια του εν λόγω καθεστώτος σε περίπτωση διαπίστωσης δόλιας απόκτησής του⁴. Η οδηγία δεν προσδιορίζει εντούτοις το πρόσωπο που πρέπει να ευθύνεται για την τελεσθείσα απάτη ούτε απαιτεί να γνώριζε ο ενδιαφερόμενος επί μακρόν διαμένων την απάτη αυτή.

Επιπλέον, το Δικαστήριο τονίζει ότι, όσον αφορά τα ευρύτερα δικαιώματα που συνδέονται με το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος, είναι σημαντικό να μπορούν τα κράτη μέλη να καταπολεμούν αποτελεσματικά την απάτη, ανακαλώντας το καθεστώς αυτό εφόσον θεμελιώνεται σε απάτη. Ως εκ τούτου, κανείς δεν μπορεί να αξιώσει τη διατήρηση δικαιωμάτων που αποκτήθηκαν μέσω απάτης δυνάμει της οδηγίας για τους επί μακρόν διαμένοντες, είτε ο δικαιούχος των δικαιωμάτων αυτών διέπραξε ή γνώριζε την απάτη αυτή είτε όχι, καθότι το καθοριστικό στοιχείο έγκειται στο ότι η κτήση των εν λόγω δικαιωμάτων είναι αποτέλεσμα απάτης. Το Δικαστήριο καταλήγει εξ αυτού στο συμπέρασμα ότι η διαπίστωση ότι η απόκτηση του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος στηριζόταν σε παραποιημένα έγγραφα

⁴ Άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο α'.

συνεπάγεται απώλεια του καθεστώτος αυτού για τον υπήκοο τρίτης χώρας, ακόμη και αν ο υπήκοος αυτός αγνοούσε τον απατηλό χαρακτήρα των εγγράφων αυτών.

Ωστόσο, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι η απώλεια του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος δεν συνεπάγεται, αυτή καθαυτή, ότι ο εν λόγω υπήκοος χάνει και το δικαίωμα διαμονής στο κράτος μέλος υποδοχής βάσει του οποίου απέκτησε το καθεστώς αυτό. Σε περίπτωση που, όπως εν προκειμένω, οι ενδιαφερόμενοι υπήκοοι τρίτου κράτους έχουν αποκτήσει το καθεστώς αυτό βάσει δικαιώματος διαμονής που χορηγείται δυνάμει της οδηγίας για την οικογενειακή επανένωση, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει προηγουμένως, βάσει εξατομικευμένης εξέτασης της κατάστασής τους και προβαίνοντας σε ισόρροπη και εύλογη εκτίμηση όλων των εμπλεκόμενων συμφερόντων, αν οι υπήκοοι αυτοί πρέπει, σύμφωνα με την οδηγία αυτή, να διατηρήσουν την άδεια διαμονής που τους χορηγήθηκε δυνάμει της εν λόγω οδηγίας.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Antoine Briand 📞 (+352) 4303 3205